

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem n dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 3 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Iz državnega zbora.

Predsednik dr. Kathrein odstopil.

Položaj v državnem zboru je vedno bolj zamotan. Do zdaj smo imeli vsaj zanesljivo večino državnega zbora, ki se je pa, kakor vsa znamenja kažejo, kolikor toliko razbila. Stvar je tale: Tirolski poslanec baron Dipauli, ki se šteje med voditelje nemške katoliške ljudske stranke, je vložil v državnem zboru predlog, naj se postavnim potom uredi jezikovno vprašanje v Avstriji. On hoče, naj napravi državni zbor neki splošni postavni načrt, po katerem bi zamogli potem posamni deželni zbori izdelati jezikovne postave za svoje dežele. S tem svojim predlogom namerava Dipauli odstraniti jezikovni naredbi, ki sta se izdali za Češko in Moravsko in ki delata tolik spódtiklej nemškim liberalcem. Dipauli se je v ta namen pogajal z vsemi strankami državnega zbora, da bi se sprejel njegov postavni načrt.

Naša kršč. slov. narodna stranka načelno ne nasprotuje temu predlogu; zahteva samo le, da se že v državnem zboru zagotovijo vsem narodnim manjšinam po posamnih deželah njihove pravice. Kajti po deželnih zborih v Gradcu, v Celovcu nimamo Slovenci pričakovati nobene pravice. Ker je baron Dipauli ta svoj postavni načrt vložil proti volji Čehov in Poljakov in se začel na svojo pest pogajati z levičarji, je nastala v zdajšnji večini nezaupljivost proti nemški katoliški ljudski stranki.

Predsednik državnemu zboru, dr. Kathrein, pa je ud katoliške ljudske stranke in vsled te nezaupljivosti, ki vlada med strankami večine, je sodil, da ne zavziva več splošnega zaupanja večine ter naznanil dne 26. okt. državnemu zboru, da odloži predsedništvo. Sicer je pa resnično, da mu mnogoteri poslanci iz večine niso več prav zaupali zadnji čas. Dr. Kathrein je bil vedno silno prizanesliv nasproti manjšini, to je proti nemškim liberalcem ter skušal v vseh rečeh njim ugoditi. V kratkem se bo razsodilo, ali smo Slovani še v večini državnega zbora, ali so se res zvezali vsi Nemci, torej tudi katoliški Nemci proti nam. — O zatožbi proti ministerstvu je govoril istega dne čez dve uri dr. Bendel, pa silno dolgočasno. Poslušalo ga je kakih 15 do 20 poslancev.

Kako se Spodnji Štajar pripravlja za Pruse.

(Dalje.)

Vojaštvu se ne more očitati, da bi ne bilo domovini naši zvesto, ne; ali da nam Slovencem v narodnem oziru škodo dela, ker se naši sinovi v vojašnicah pač kaj lahko navzemajo nemškega duha in si jezik svoj spopačijo tako, da je žalostno poslušati, to

je pa vendar tudi res. Poglejmo si slovenskega mladeniča, ki pride čez tri vojaška leta domov. Predno so ga vtaknili v vojaško suknjo, poznalo se mu je na vedenju, na živahnosti, na obleki, na obrazu, sploh na vsem, da je slovenski fant; kako krepka je bila njegova govorica, kako zdrav in čvrst njegov humor! Ali čez tri leta! Kako so človeka izpremenila! Nosi se bolje po mestno, kreposti slovenske so obledele, na njih mesto pa je stopilo nekaj, kar ni ptič ni miš, pogostokrat pa sovraženje in zaničevanje vsega, kar je slovensko, posebno pa materinskega jezika, katerega je skoraj do zadnje besede pustil v vojašnici; izmed petih besed bodo gotovo tri nemške. Niso vsi taki, vemo to, ali premnogo jih je. Najhuje je v narodnem oziru za slovenske mladeniče, ki so pri 47. pešpolku, ker je ta po večini nemški. Dragi sinovi slovenskih mater! Ne pozabite, da je poštenost, zvestoba in ljubezen do svojega rodu povsod lepa, in da jo imate kot čednost varovati tudi, če bi vas osoda zanesla na oni kraj sveta. S ponosom smete vsikdar in povsod reči, da ste Slovenci; kajti slovenski vojak je vsak junak; izvrstnost slovenskih polkov se je priznala na najodličnejših mestih že premnogokrat. Sicer še bo »Slov. Gospodar« imel priliko, o tem več govoriti.

Železnice južnoštajarske so deloma deželne, kakor ona od Spilfelda do Ljutomera, od Poličan do Konjic, od Celja do Velenja, deloma pa družbe židovskih bogatinov, kakor južna železnica s stranskimi progami od Maribora proti Koroškemu, od Pragerskega proti Ogerskemu in od Zidanega mosta proti Hrvaškemu. V narodnem oziru so vse jednake; vse druge jezike prej poznajo, kakor slovenskega. Oznanila po vozovih čitaš v ogerskem, v laškem, v nemškem jeziku, le v slovenskem ne; teče pa železnica po slovenski zemlji. Če hočeš kaj odposlati, ti zadnji dninar, ki ima tovor pretehtati in zanesti v vagon, zaradi slovenskega naslova že hoče delati ovire, ker vidi, da njegov uradnik tudi noče razumeti slovenski. Kajti, če stopiš h kasi ter zahtevaš vozovnico v slovenskem jeziku, se ti uradnik ali postavi kakor štor ter se ne zgane, dokler govoriš slovenski, ali pa ti trdovratno trdi, da tvoje želje ne razume, ali pa ti zaničljivo se smehlja, drzno in surovo v obraz vrže besede: »Bindiš veršté i net«. Vse to smo doživeli. Kako se je godilo nedavno slovenskim potnikom v Ormožu, ali onemu na koroškem kolodvoru v Mariboru, kakor je »Südsteirische Post« poročala? Takih pritožb bi se napisalo lahko vsak dan na stotine. Opazujemo pa tudi, da so ti ljudje od dne do dne drznejši. Zato bo treba, da se enkrat z vso odločnostjo in oostrostjo postavimo na noge. Slovenci! Vaš denar je, za katerega so se deželne železnice gradile, vaš denar je, za katerega se drago vozite, in vaša zemlja je, katera železnici daje prostor! In vrhu tega bi se naj

dali zaničevati, si v obraz pljuvati ter se preustrojevati v tako surove prusaške Nemce, kakor so oni! Da se pa celo žid drzne, našemu poštenemu ljudstvu pljuvati v obraz, to je največja drznost! Slovenec je dobra duša, predobra, ali takega zasramovanja ne smemo več trpeti, niti trenutka ne, sicer se za sramoto pride škoda, to se pravi, zgubimo jezik, ž njim narodnost, ž njo zemljo in vero. Naslove na pošiljatve pišite v slovenskem jeziku, toda natančno; vsikdar se ima pristaviti zadnja železnična postojalnica ali ščacija; pričakovati je, da vam bodo uradniki nagajali. Vozovnice pa tudi zahtevajte slovenski! Če se vam ne ugodí, recite uradniku: »Prosim pritožne knjige (Beschwerdebuch)!« Mora vam jo dati. Vanjo pa zapišite takole: »Dne . . . 18 . . . Podpisanec sem zahteval pred poštnim (mešanim . . .) vlakom, odhajajočim zjutraj (dopolodne, opoldne . . .), v slovenskem jeziku vozovnico 3. (2.) razreda do Poličan (ali kam drugam), ali uradnik mi je ni hotel dati, rekoč, da Podpis s polnim naslovom«. Če tudi veste, da je uradnik Nemeč, ostanite pri slovenščini; naj se je uči, če hoče na slovenski zemlji uradovati. Ali se naj ves slovenski narod zavoljo prusaških uradnikov nemški uči? Poslužujte se torej pritožne knjige, ne prizanesite nobenemu uradniku, pri kasi pa izrecite svojo zahtevo pogumno v slovenskem jeziku, in videli bode, da bomo s svojo pošteno stvarjo prodrli, zraven tega pa uživali več poštenja in veljave.

Videli smo doslej, da se pritiska na nas od vseh strani, češ, da nas je prej ko slej konec. Najhitreje in najizdatneje bi si opomogli, ako bi imeli tam, kjer se zakoni delajo in popravljajo, to je v državnem in deželnem zboru, več moči. Pa da je nimamo, zato so naši zviti sovragi, židje in Nemci, skrbeli že pred leti, takrat ko so kovali za imenovana zbora volilna reda. Ta sta čisto njihovo delo. O redu za deželni zbor še nočemo govoriti, kajti v Gradcu je tisoč let govoriti in prositi bob v steno. Torej le nekoliko o volilnem redu za državni zbor, kajti tam nam je vsaj mogoče, da s pomočjo dobrih prijateljev, v prvi vrsti Slovanov, kaj dosežemo. Po tem redu volijo veliki trgovci in tovarnarji ali fabrikantje, nadalje veliki posestniki, mesta in trgi primeroma mnogo več poslancev, nego kmečke občine; po tem redu so mesta, trgi in okraji tako sestavljeni, da je sestava vedno Nemcem na korist, in vsled tega silno težko, s slovenskim kandidatom prodreti; nadalje so na Slovenskem Štajarskem navlašč celo vrsto trgov, ki bi morali voliti z mesti, vrgli h kmečkim občinam, ker so se bali, da bi Slovenci sicer v mestih in trgih utegnili dobiti svojega poslanca. Tako so izpuščeni: Sv. Trojica v Slov. gor., Sv. Lovrenc v Pušavi, Studenice, Makole, Ptujška gora, Veržej, Sv. Jurij pri Celju, Podčetrtek, Planina, Pilštanj, Podsreda, Braslovče, Velenje, Reichenburg, Lemberg, Rečica in Trbovlje, ki bi se tudi morale sem prištevati. Skratka volilni red je sestavljen s peklensko zvitostjo in zlobnostjo in vsak mora takoj uvideti, da nam Slovencem, ki smo kmetijski narod, ta krivični red silno prizadene. Vrhu tega pa še naši sovražniki pri volitvah samih nam Slovencem z nepopisno drznostjo in krutostjo delajo toliko krivic, da je zastran zadnje volitve v državni zbor v Celju neki gospod iz državnega sodišča na Dunaju, kjer se je pred kratkim o tej stvari vsled naše pritožbe sodilo, jednemu naših gg. poslancev rekel: »V državnem sodišču je bila splošna sodba, da goljufije, ki so se dogajale na nemški strani pri zadnji volitvi v Celju, presežajo vse, kar se je pri volitvah doslej dogodilo krivičnega«. Naši gg. poslanci bodo še torej s preosnovo volilnega reda imeli dovolj dela!

Cerkvene zadeve.

† **Nadučitelj Franc Rošker.**

Zlata vreden je posebno v današnjih časih dober, krščansko misleč učitelj, ki v pravem versko-narodnem duhu odgaja mladino. In tak je bil rajni g. Franc Rošker, vpokojeni nadučitelj lembaški, katerega smo dne 14. oktobra v Jarenini spremili k večnemu počitku.

Spreveda od njegovega doma se je udeležilo tudi lepo število gg. učiteljev, njim na čelu bl. g. okr. šolski nadzornik ravnatelj Schreiner in nadučitelj M. Nerat iz Maribora. Ko smo odmolili v cerkvi del juternic in hvalnice, so preč. gosp. dekan jareninski stopili na prižnico in govorili kaj lepo in ganljivo nagrobno rajnemu g. nadučitelju, opisujoč njegovo življenje, delovanje in trpljenje. Potem pa so imeli slovesno peto črno sv. mašo. Po mrtvaških molitvah pa je šel sprevod na pokopališče, kjer so gg. učitelji rajnemu tovarišu v slovó zapeli pesem Cegnarjevo »Blagor mu, ki se spočije«.

Iz nagrobnega govora povzemam sledeče: Rodil se je rajni dne 10. avg. 1825 pri Sv. Jakobu v Slov. gor. Dopršivši svoje študije je služboval kot podučitelj v Cirkovcah, v Slivnici in v Gomilici povsod po 2 leti, 1 leto na slov. šoli v Mariboru, potem kot učitelj na slov. šoli v Ptuj 1 leto, pri Vurbergu 3 leta, pri Sv. Janžu na Drav. polju pa 12 let. Od tod je prišel leta 1869. kot nadučitelj v Lembah, kjer je neumorno deloval v svojem poklicu do leto 1892., katerega leta ga je bolezen prisilila, da je moral v pokoj. Eno leto še je bival v Lembahu, potem pa se preselil v Jarenino, kjer je dne 12. okt. zaspal v Gospodu.

Preč. gosp. dekan so štiri duhovne vence položili na krsto pokojnikovo. Prvega v imenu šolske mladine, ker je bil rajni res dober učitelj mladine in navdušen nje odgojitelj. Drugega v imenu matere sv. katoliške cerkve, katere goreč sin je bil celo svoje življenje. Natančno je spolnjeval svoje krščanske dolžnosti, dajal vsem lep vzgled vernosti. V Lembahu je bil tudi organist in kot tak je skrbel za dostojno cerkveno petje in je tudi sam uglasbil več pesmij, ki se še sedaj pojó, tako n. pr. »Pridi, pridi, sv. Duh!« Veliko je moral pretrpeti v bolezní. Od mrtvouda zadet je le s težavo govoril, zadnji čas pa mu je popolnoma odvzelo govor. Ves čas mu je stregla pridna in potrpežljiva sestra in mu lajšala trpljenje, v katerem je vedno iskal v veri tolažbe in jo tudi našel. Pretrpel je sila veliko v svoji bolezni, toda vse voljno. Najrajši je klical sv. imena: Jezus, Marija in Jožef! Te še je v zadnjem času izgovarjal, drugega več ni mogel. Bil je zares vzgleden kristjan in velik trpin in kot tak že gotovo uživa zaslužen plačilo v nebesih, radujoč se pri Jezusu, ki ga je tako ljubil vse dni.

Tretji venec so položili v imenu matere Slovenije, katero je kot zvest nje sin ljubil iskreno celo življenje, s katero se je veselil in žaloval ob veselih in žalostnih dogodkih. Svojega narodnega mišljenja nikdar ni zatajil, nasprotno narodna podjetja in slov. časnike je vedno rad podpiral do slednjega. Ljubil je posebno Slov. gorice, kjer je bil rojen in zanj od njih lepšega kraja ni bilo nikjer. Tu je vedno želel bivati, tu i umreti. In res, ta želja se mu je polnila. Četrti venec pa so položili v imenu prijateljev njegovih. Bil je učiteljem ljubezniv tovariš in duhovnikom odkritosrčen prijatelj vsak čas, o čemur so se govornik v obilni meri prepričali sami kot nekdanji lembaški župnik. In tako je prav! Kjer sloga vlada in bratska ljubezen med duhovniki in učitelji, tam ljudstvo lepo napreduje v krščanskem in narodnem oziru.

Bil je rajni nadučitelj g. Franc Rošker res pravi

prijatelj in goreč odgojitelj mladine, vnet kristjan, neomahljiv Slovenec in dober prijatelj in tovariš naš. Bog daj cerkvi in domovini naši mnogo takih učiteljev! Njemu pa bodi lahka zemljica Slovenskih gor! C.

Gospodarske stvari.

Narodno gospodarstvo.

(Govoril poslanec in vodja Fr. Povše na vseslovenskem shodu.)

(Dalje.)

Zato moramo zahtevati, da se že toliko let obečana organizacija kmečkih zadrug vendar že vzakoni. Vendar pa morajo biti te zadruge tako osnovane, da bodo naši slovenski kmetovalci, ki živijo v mešovitih kronovinah, kakor na Štajarskem, Koroškem in Primorskem, samostalni, neodvisni od druge narodnosti. Pač žalostno je, da celo v čisto gospodarskih stvareh ni mogoče, da bi vsi avstrijski kmetovalci postopali složno, ker tako bi bili močni in vplivni. Toda tega ni pričakovati, saj nam osobito kmetijske družbe v Gradcu, Celovcu in Istri dovolj kažejo, kako nam hočejo biti drugi celo v teh vprašanih gospodarji, pa so le pravcati očimi! Vladni načrt za kmečke zadruge kaže nam v to pot, kar imamo za se zahtevati. Če naj imajo biti za nemške kmetovalce na Češkem posebne deželne kmečke zadruge, istotako za italijanske kmetovalce na Tirolskem, zakaj bi zakon državni sam tega ne zahteval tudi za naše slovensko-hrvaške kmetovalce? Ali moramo celo v gospodarskih zadevah videti in čutiti, da smo Slovenci vedno dolžni imeti jerošov? Samostalni hočemo biti, sami hočemo razsojevati o naših gospodarskih potrebah, sami nastopati v svojih zadevah. Dovolj nas je in imamo tudi dovolj nadarjenosti, da si bomo sami gospodarili.

Istotako pa velja tudi za naš obrtni in rokodelski stan. Združiti se morajo obrtniki po svojih strokah, nakupovati si strojev, motorjev, ki jim bodo omogočili tekmovati z veliko obrtnijo. Vlada pa naj zdatnejše, ne tako malenkostne subvencije deli osobito malim obrtnikom za nakup motorjev, strojev, aparatov sploh, za skupni nakup surovin, potrebnih za izdelavo itd.; osobito naj pospešuje ustanovitev produktivnih zadrug, katerim se ima nuditi prilika tudi do cenega kredita. Če najde vlada denar za marsikateri pač povsem neplodni izdatek, ki požre kar milijone, bo se pač tudi našel denar za pospešitev obrti in ljudskega gospodarstva sploh.

Zakonodajstvo mora biti prešinjeno dolžnosti, skrbeti za delujoče stanove. Davki naj se pravično porazdelé, močnejši naj nosijo primerno več od šibkejših, obdačijo naj se osobito spekulativne trgovine, borza; znižajo oziroma preosnujejo naj se pristojbine, ki so prav pogostoma v hudo kvar in krivico osobito malim kmetovalcem; navajam pristojbine, katere se imajo plačevati od kmetij, prevzetih od starišev ali podedovanih; če so še tako zadolžene, tako da je skoro več dolga, kakor dejanske vrednosti, mora se pristojbina od cellega posestva plačevati. Zato naj naši poslanci tirjajo od vlade, da že večkrat obljubljeni pristojbinski zakon predloži.

Ogromen je izdatek naših gospodarjev za obresti od dolgov, ki presega skoro trikrat svoto naših davkov! Zato moramo skrbeti, da se povsod osnujejo posojilnice, osobito za personalni kredit z nizkimi obrestmi.

Dežele pa naj skrbé za omogočenje konvertovanja visokoobrestnih dolgov na nižje obrestne. Če le za jeden odstotek, in pri današnjem denarnem trgu je to mogoče, znižamo obresti, prihranimo našim zadolžencem na leto tisoče in tisoče!

Deželni zbori naj glede tega storé svojo dolžnost

in naj prav po vzgledu deželnih zastopov na Nižje-Avstrijskem in Moravskem v to svrhu pospešujejo osnivanje Raiffeiznovih posojilnic z zdatnimi nizkoobrestnimi posojili.

Hvaležni moramo biti domoljubnim možem, ki so z ustanovitvijo posojilnic že dokaj pripomogli k temu, da se je naše ljudstvo rešilo iz tujih rok. — Ako nadaljujemo in popolnimo to organizacijo, osvobodimo se od tujega kapitala, kar nas bo storilo neodvisne od naših nasprotnikov, ki nas tlačijo. (Konec prih.)

Sejmovi. Dne 30. oktobra v Poličanah (za svinje). Dne 2. novembra v Radgoni, Stradnu, Vitanju, Podčetrtku in Mariboru (tudi za konje). Dne 3. nov. v Lučanah, na Ptuju, v Imenem (za svinje) in v Pišecah. Dne 4. nov. na Bregu pri Ptuju (za svinje). Dne 5. nov. na Spod. Polskavi (za svinje).

Dopisi.

Iz Gradca. (Za nas Slovence podučljiv račun.) Na vsem Štajarskem je bilo koncem lanskega leta 194.580 ljudsko šolo obiskujočih otrok in sicer v 2162 razredih; na jeden razred je torej prišlo povprek po 90 otrok. Slovenskih otrok je bilo 67.465 v 682 razredih; v jednem razredu torej povprek po 99. Nemških je bilo 127.115 v 1480 razredih, v jednem razredu torej povprek po 85.8. Kakor se vidi, so imeli Nemci v jednem razredu povprek manje otrok nego mi. Natančneje pove izkaz, da je n. pr. bilo na Nemškem razredov z več nego 100 otroki 32, pri nas 52, na Nemškem razredov z več nego 120 otroki 11, pri nas 35, na Nemškem razredov z več nego 150 otroki 5, pri nas 19, na Nemškem razredov z več nego 200 otroki 0, pri nas 6, na Nemškem razredov z več nego 300 otroki 0, pri nas 2. Gori stoječa števila pravijo pa tudi, da smo mi Slovenci Nemcem neko število razredov vzdržali, to se pravi, da smo toliko učiteljev plačali. Račun pokaže, da bi Nemci po pravici smeli imeti le 1412.5, mi Slovenci pa morali imeti 749.5 razreda, in da smo Nemcem lansko leto 67.5 razreda, oziroma učitelje za nje plačali. Jeden nemški učitelj pa stane povprek na leto 650 gld. Torej smo mi Slovenci preteklo leto Nemcem za učitelje, ki so v imenovanih razredih učili, plačali 43.875 gld. — Dalje. Nemški učitelji so boljše plačani od slovenskih. Jeden slovenski učitelj pride v letu povprek samo na 570 gld. Ker pa mi Slovenci od vse dače plačujemo $\frac{1}{3}$, Nemci $\frac{2}{3}$, zato mi Slovenci Nemcem sploh pomagamo nemške učitelje plačevati. Račun pokaže, da so nemški učitelji, izvzemši one, ki smo je bili poprej šteli, preteklo leto od nas Slovencev dobili 82.028 gld. — Vzemimo še meščanske šole. Takih so imeli Nemci koncem lanskega leta 19, mi Slovenci niti jedne. Od teh šol je bilo 13 takih, pri katerih smo Nemcem pomagali plačevati le učitelje, in 6 takih, pri katerih smo jim pomagali plačevati učitelje, poslopja in učila, sploh vse. Na prvih je bilo 60 učiteljev, katerih ima vsak na leto povprek po 1000 gld. Na drugih je bilo 24 učiteljev; za poslopja, učila in drugo računimo 3000 gld. Vse skupaj zneso 87.000 gld., od katere svote smo mi Slovenci plačali tretino, to je 29.000 gld. — Za ljudske in mošćanske šole Nemcev smo torej mi Slovenci lansko leto plačali 154.903 gld. Nemci nam utegnejo reči: »Zidajte šolska poslopja; potem pa ne boste imeli uzroka, tožiti, da mora toliko vaših otroki sedeti v jedni sobi«. Take besede pač stvari, kakoršna je, ne

izpremenijo. Mi stavimo šol, kolikor jih moremo; da jih pa ne moremo več, nismo krivi sami, ampak oni, ki nam denar jemljejo. Koliko poslopij bi se n. pr. dalo postaviti za 154.903 gld.! In to v enem letu! Kaj pa je z višo plačo nemških učiteljev, kaj z meščanskimi šolami? — In približno tako ogromno svoto plačujemo Nemcem leto za letom, in sicer za nič, čisto za nič. Pač, saj nam to dobroto obilno vračajo: po svojih krémah nabijajo prijazne opomine, naj se nikdo ne predrzne govoriti slovenski, sicer ga vržejo iz sobe, nadalje sklepajo, da v službe, bodisi javne bodisi zasebne, Slovencev ne sprejemajo, z vso močjo branijo, da bi se naša deca v šolah učila v materinščini, kakor se njim to za njihovo zdi koristno, psujejo in zaničujejo nas itd. itd. Taka je Nemcev ljubezen do tovarišev v deželi, taka Nemcev hvaležnost.

S Teharjev. (Slov. katol. polit. društvo) na Teharjih je ono nedeljo zborovalo. Podučeval je prav učeno in vendar vsem umevno g. dr. Pipuš o novih davkih. Ker je ta stvar zelo važna in sega tudi v žep in mošnjico, želeti bi bilo, da bi se o tem razpravljalo povsod; ljud mora zvedeti, kaj mu je storiti, da ne bo imel kvare. Z ozirom na njegov govor in izražene misli, sklenili smo na načelnikov nasvet, da se hočemo truditi, da bi se prej ko prej uvel jedino pravični davek: osebna dohodarina. In to dosežemo, če se narod krepko organizuje. Trudimo se zato! — Prav zanimivo je govoril tudi g. A. Žan o socialnem vprašanju: Kako rdečkarje voditelji vodijo za nos, a sami prav dobro živé ob njih denarju; kako zahtevajo in obečajo osem in menj ur dela na dan, če prav sami priznavajo, da to ni mogoče, da je to le slepilo itd. Poslušalci so se smejali, navzoči mokrači pa jezili. Najbolj se je pa osmešil njih »vodja«, Rok Drofenik. Ker jih je sedaj Ropasa menda vendar le že nekoliko sram, nastopil je, kakor se kaže g. Rok to maločastno nalogo, da se mu pametni ljudje smejo. Zahteval je pa vrli g. Rok, da bi mu dal načelnik besedo, če prav je na društvenih zborovanjih (po § 14. državnih zakonov o društvih) prepovedano neudom govoriti — zahvaliti se ima itak samo načelniku, da mu je bilo pripuščeno poslušati in se kaj razumnega naučiti. Ali je veleučeni voditelj g. Rok res toliko neveden, da ne ve te prepovedi, ko je zahteval besede v pričo vladnega zastopnika, ki je bil navzoč, ali je pa toliko hudoben, da je hotel ujeti gospoda načelnika, da bi bil namreč kršil jasno postavbo v pričo nje varuha — kakor da bi človek v pričo žandarja král — da je hotel torej nameroma v kazni zapeljati gospoda načelnika? Po njegovem vedenju se je zdelo, da je v tem neveden. Menda si je zapomnil sedaj to. Vidite, tako se pri nas tudi socijalisti še kaj nauče! — Nazadnje je razjasnjeval g. tajnik Preskar, kako gospodari naša občina. Prepričal se je lahko vsakdo, da prav izvrstno gospodari. Upamo, da bodo sedaj utihnile nekaterih klevetnikov obrekljive govorice!

Od Marije Snežne na Velki. (Bralno društvo »Kmetovalec« in njega prepoved.) Iz našega kraja ni nikoli nič slišati o narodnem gibanju in gotovo si mislite, cenjeni bralci, da mi tukaj spimo ali vsaj dremujemo. Ne, nikar nas tako strogo ne sodite, saj imamo že tudi pri nas posojilnico, ki že par let pod načelstvom njenega ustanovitelja, č. g. župnika Franciška Pignar-ja tako blagodejno deluje našemu kmečkemu ljudstvu v blagor in korist. — A še več! Mi imamo tudi bralno društvo »Kmetovalec«, katerega so že lansko leto naš č. g. župnik ustanovili. A žali, da je to društvo do zdaj spalo trdno zimsko spanje; a letos je pa vendar tudi to naše društvo obsijal solnčni žarek zavednosti in delavnosti. Pred 5 tedni se nas je nekaj zbralo, da bi bili, kakor so njega ustanovitelj v

svojem govoru poudarjali, to dete pokopali; a na srečo se naš strah ni uresničil, zakaj po besedah g. župnika in drugih govornikov, se je dete, ki je že bilo namenjeno materi zemlji, zopet oživel in se začelo gibati. Še isti dan je pristopilo za začetek dosti lepo število udov, ki se jako zanimajo za raznovrstne novice, ki jih vsako nedeljo najdejo v časnikih, katerih imamo do sedaj že 13 in sicer te-le: 1. »Slov. Gospodar« 2. iztisa; 2. »Domovina«. 3. »Slov. List«. 4. »Domoljub«. 5. »Glasnik«. 6. »Vrtec z Angeljčkom«. 7. »Dom in Svet«. 8. »Prosvjeta«. 9. »Kikeriki«. 9. »Brivec«. 10. »Der praktische Ratgeber in Obst- und Gartenbau«. 11. »Frieks Rundschau«. 12. »Amtsblatt« in 13. »Kmetovalec«. — Te časnike je deloma naročilo društvo, deloma pa jih prepuščajo udom za branje gg. župnik in kaplan in nadučitelj. Poleg teh časnikov pa imamo že tudi svojo knjižnico, ki broji sedaj že nad 60 knjig, katere so večinoma podarili društvu g. predsednik. Knjige so razne vsebine in udje si jih prav pridno izposojujejo ter jih z zanimanjem prebirajo. — Vodstvo društva je nedavno prevzel jednoglasno od vseh udov izvoljeni novi odbor, ki obstoji iz sledečih gg.: predsednik Fr. Pignar, kaplan Anton Šorn, namestnik predsednikov; g. Drag. Fais, tajnik; Fran Kurnik, tajnikov namestnik; Marijan Zöhrer, blagajničar; Jurij Zver, knjižničar; Jurij Vogrin, Jurij Štraus, Fran Dajčman, odborniki. — Sedaj vidite, cenjeni bralci, da se tudi mi Marija-snežničani gibljemo, gibljemo seveda še le bolj počasi, a sčasoma se bomo že začeli hitreje sukati, posebno če se pridruži bralnemu društvu še pevski zbor, kar bi pač bilo nad vse želeti; zakaj ravno pesem je, ki da, naj si že bo kakoršnokoli, družini novo življenje, novo gibanje. Zato pa se še tem potom obračam posebno do vas, vrli fantje slovenski, ter vas vabim, da prihajate radi k pevskim vajam, da vstrajate vsi, ki ste se odločili za petje in da še pridobite drugih tovarišev, da se tudi oni začnejo uriti v petju. Fantje, pokažite tudi vi svetu, da »vse doseže, kar mu drago — slovenski oratar«. — In vi, posestniki, ki še niste pristopili k temu prekoristnemu bralnemu društvu, ne odlagajte tega, dajte se vpisati, zakaj v tem društvu se boste marsikaj lepega in posebno za kmetijstvo koristnega naučili! Prihajajte redno v društveno sobo in prebirajte pridno raznovrstne časnike; zakaj le tako boste zamogli tudi vi napredovati. In to, kar so drugi vrli Slovenci dosegli, to dosežemo tudi lahko mi, zato pa složno stopajmo naprej, zakaj le v slogi je moč!

Iz Celja. (XVI. letno poročilo) »Katol. podpornega društva v Celju« pod pokroviteljstvom Njega prevzvišenosti premočnega gospoda knezoškofa lavantinskega dr. Mihaela Napotnika za leto 1896. — »Iščite in boste našli, trkajte in se vam bo odprlo!« se glasi besede Gospodove. Po tem geslu se je ravnalo tudi v pretečenem letu »Katol. podpornega društva«. In ne zastoj. Marsikatero blago srce se je odprlo in po možnosti darovalo. Bog povrni! — Toda kjer so potrebščine prevelike, tam je treba tudi vira izrednih pripomočkov. Tacega vira se je društvo nadejalo v osnovi efektne loterije. Loterija je pa vagana reč. Srečka je sama ob sebi lepa beseda, toda onim, kojim se določje v današnjih slabih časih, je neprijetna. Že 26. dec. 1896 je potekel čas izžrebanja, a ker je bilo še primeroma malo srečk razpečanih oziroma vplačanih, je visoko c. kr. fin. ministerstvo z odlokom dne 21. dec. 1896, št. 63.912 dovolilo, da se isto preloži na 26. dec. 1897. Letos se toraj na vsak način srečkanje vrši. Da pa bi bilo ž njim res društvu kaj pomagano, da bi ono v istini enkrat zamoglo splošni želji ustreči ter sedanje šolsko poslopje, ki je vsestransko premajhno, razširiti, prosimo zopet tem potom vse dobrotnike, katerim pošiljamo

16. letno poročilo o delovanju »Katol. podp. društva«, naj bi se posebno sedaj izkazali požrtvovalne ter poslane jim srečke rešili ali pa tudi med druge razpečali. — Koliko je bilo dohodkov v pretečenem letu z vplačanimi srečkami vred, in kako so se s temi milodari pokrivali stroški na petrazredni zares ozorni šoli pod vodstvom čč. šolskih sester, katero šolo je obiskovalo 445 deklic, med katerimi je bilo veliko revnih in podpore potrebnih, kaže udom poslano poročilo. Sklepno račun: Stroški: Nagrada č. g. katehetu in čč. šolskim sestram fl. 1350.70. Kurjava (drva in premog) fl. 264.34. Mizarska, zidarska, ključarska, kleparska itd. dela in popravila fl. 231.63. Zavarovalnina fl. 3.94. Razne knjige, tiskovine in šol. potrebščine fl. 82.63. Hišni davek fl. 4.65. Koleki, znamke, poština fl. 25.30. Prispevek k božičnici fl. 75.—. Razne malenkosti fl. 38.77. Sol, špeh, kruh, krompir, moka, riž, kava, sveče fl. 183.04. Sestram in pevcem kot nagrada pri igrh fl. 68.63. Dovažanje in žaganje stavbenega lesa fl. 69.65. Železnina, šipe fl. 11.65. Sukno za božično obleko fl. 259.85. Krojač, čevljar, šivilja fl. 177.90. Za pobiranje doneskov in raznašanje vabil fl. 12.—. Skupaj fl. 2859.68. Pregled računa za leta 1896. Dohodkov: fl. 2530.99. Stroškov: fl. 2859.68. Primanjkljaja: fl. 328.69. Primanjkljaja za leto 1895: fl. 1422.55. Primanjkljaja za leto 1896: fl. 328.69. Skupnega primanjkljaja: fl. 1751.24. Premoženje društva. 7 obligacij nominalne vrednosti fl. 700.—. 1 obligacija nominalne vrednosti fl. 2000.—. Od razprodanih sreček je naloženega denarja pri celjski posojilnici fl. 2775.62. — Odbor: Fr. Ogradi, inf. opat in mestni župnik, načelnik. Iv. Krušič, c. kr. šol. svet., kn. šk. duh. svet., prof. v p., načelnikov namestnik. Anton Rančigaj, mestni vikar, denarničar. Jož. Potovšek, katehet, tajnik. Ferd. Goligrane, Fr. Kmecl, Fr. Lipovsek, Iv. Rebek, dr. Jos. Serneč, K. Šah, dr. Jos. Vrečko, odborniki. Pregledovalci računov: Iv. Krančič s. r., mestni kaplan. Fr. Lončar s. r., tajnik posojilnice. And. Perc s. r., notarski koncipijent.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar se vrnejo jutri iz Budapešte na Dunaj. Daj Bog, da presvetli vladar sami razvozljajo sedaj toli zmešano politično šrenjo na korist avstrijskih narodov, tudi nas ubogih Slovencev! — Danes teden je bil shod cesarskih uradnikov, ki so zahtevali, naj se jim prej ko slej zviša plača. Odkod pa se naj vzame denar? Kmet in obrtnik imata popolnoma prazne žepe.

Štajarsko. V graškem mestnem svetu se je osnoval krščansko-socijalni klub, ki šteje 7 udov. — Graška trgovska in obrtna kámara se naj razdeli v srednje- in spodnje-štajarsko. V zadnji bodo pač Slovenci morali imeti večino.

Koroško. Prevaljsko katol. delavsko društvo je imelo minolo nedeljo glavno letno zborovanje. — Celovski nemški velmožje tuhtajo, kako bi še več tujcev privabili na Vrbsko jezero, na misel pa jim ne pride pomanjkanje stanovanj za celovške delavske družine.

Kranjsko. Vse pošte v litijskem okraju imajo slov.-nemške pečate, le v Šmartnu pri Litiji še ima nemškega. — Deželni inženér Hrasky je imenovan profesorjem na praški tehniki.

Primorsko. Trgovska in obrtna zadruga v Gorici začne poslovati dne 1. novembra. — Železniška zveza Červinjana s postajo St. Giorgio di Nogaro se je

ono nedeljo otvorila. — V Istri so sedaj že uvedene šolske takse, kojih drugod nikjer ni. Ubogo ljudstvo!

Hrvaško. V soboto je minolo 50 let, kar je bil hrvaški jezik proglašen za uradni jezik. — V občini Virje je prepovedano ženskam govoriti o volitvah. No, ban Hedervary je postal že smešen!

Ogersko. V Budapešti je zopet za nadžupana izvoljen Markus. — Državni zbor je vsprejel začasno nagodbo z Avstrijo ter prekinil svoje delovanje do dne 3. novembra. — Opat Molnar, predsednik ljudske stranke, je imenovan papeževim hišnim prelatom.

Vnanje države.

Rim. Dne 18. okt. je bil pri sv. očetu v avdienci zagrebški nadškof Posilović. — Papežev list »Osservatore Romano« priporoča francoskim katoličanom, naj se vsi sprijaznijo z republiko in skupno udeležijo prihod. volitev.

Italijansko. Rudinijevo ministerstvo se zopet maje. Rudini pa se hoče rešiti s tem, da bojda name-rava imenovati pravosodnim ministrom Zanardellija, predsednika poslanske zbornice, ki je frامason in hud sovražnik katol. cerkve.

Francosko. Več imenitnih politikov je zadnji čas priredilo volilske shode, kjer so med drugim naglašali, naj se poostri opravielnik državnega zbora, da se kolikor toliko onemogoči rogoviljenje nekaterih poslancev. In vendar je že zdaj ta opravielnik ostrejši od avstrijskega.

Angleško. Govori se o preosnovah pri vojaštvu. Za črno vojsko se uvede splošna vojaška dolžnost, stalna vojska pa bode obstala še iz prostovoljcev, ker večina te vojske mora biti v Indiji in po naselbinah.

Nemško. Na Bavarskem hočejo uvesti splošno volilno pravico tudi za deželni zbor. — V Berlinu bode sredi meseca novembra velik shod na korist avstrijskim Nemcem. To pa je že skrajna nesramnost!

Rusko. Carja je v Darmstadtu obiskal nemški cesar Viljem, ali badenskega velikega vojvodo pa car ni hotel vsprejeti. Mora že imeti svoje uzroke.

Srbsko. Novo ministerstvo je sestavil Vladan Gjorgjevič, sicer velik prijatelj Avstrije, ali dolgo gotovo ne bo imel v rokah vladnih vajeti, ker je njegovo ministerstvo sestavljeno iz liberalcev in naprednjakov, dočim imajo radikali v deželi večino.

Kreta. Guvernér na tem otoku postane luksenburški polkovnik Schäffer. Nemškega guvernerja pa sta se branili posebno Francija in Anglija. Prav tako! Čemu bi lažni Nemci povsod morali zraven biti?

Špansko. Dasi je general Blanco že na Kubi, vendar še ondi vedno traja punt. Blanku to dela težave, ker se mu general Weyler nerad umakne, in Weyler si je na Kubi med Španci pridobil mnogo prijateljev. Med tem pa so se tudi poostriile razmere med Špansko in severoameriškimi Zedinjenimi državami.

Za poduk in kratek čas.

Popotna pisma iz Hercegovine.

V Mostaru, avg. 1897.

Nekoliko utrujen izstopim v Mostaru iz železniškega voza — kar zagledam na postaji znanca Štajarca — prijetno iznenadenje; zdaj sem se pa tudi že v Mostaru čutil domačega. Prva skrb za popotnika, ki pride proti večeru v kako mesto, je, kam pa bom nocoj položil svojo trudno glavo; mi otroci 19. stoletja smo bolj mehkužni in občutljivi, kakor je bil oče Jakob,

ki je na begu pred svojim bratom zunaj v puščavi se ulegel tja na zemljo, si djal kamen pod glavo, pa pri tem tako sladko spaval, da so se ga celo angelji veselili.

Prva pot v Mostaru je bila proti hotelu »Narenta«, največje poslopje v mestu; dasiravno sem se že bil prejšnji dan brzojavno oglašil za prenočišče, bile so že vse sobe — gotovo 200 — s tujci prenapolnjene. Kam pa zdaj? Tu v Mostaru ni, kakor pri nas doma, kjer se postreščeki na kolodvorih skoraj trgajo za popotnika, ter bi bilo komaj, ako bi hotel vsakemu ustreči, da bi vsako uro šel v drug hotel spat. — Po dolgem tavanju se nam posreči najti »Hotel kronprince Rudolf« — tu bo menda kaj; res ena soba je še prazna, dobra bo za par ur. Dohod je sicer zelo priprost, po lesenih stopnicah enkrat gor in zopet dol; je res čuda, da še nimajo zavarovalnic, kakor sedaj pri nekaterih železnicah, pri katerih plačaš za en teden, pa ti dajo, ako se ponesrečiš, da si mrtev, ne vem že, koliko tisoč kron.

Kaj pa z večerjo? Na tihem si boš mislil, to je pravi popotnik, vedno le vpraša: »Kaj z večerjo, kako vino itd.« Se pač vidi, da še nisi veliko potoval, sicer bi vedel, da je popotnik kakor mlin, vedno v njega vsipavljajo, pa nima nikdar dovolj. Morebiti si pa le radoveden zvedeti, kaj tujcu v Mostaru na večer najbolj ugaja. Hrana je, kakor pri nas, pa vino je malo drugačno, kakor raste v najinih krajih, kjer bi bilo komaj, da bi se po noči vsako uro na drugo stran obrnil, da kapljice želodca ne prejejo. O bosenski kavi sem že marsikaj slišal, ker me pa v Serajevu tudi niso povabili v svoj »kasino«, sem sklenil, preden se od teh krajev poslovim, si jo sam kupiti; kar me gospodinja opozori, ali se ne bi hotel potruditi v turški »Café Luft«; čuden naslov! Ker pa nisem bil sam, ampak v družbi dveh prijateljev, se tudi turškega »kafelufta« nisem ustrašil. Ni bilo treba daleč hoditi, vendar koliko presenečenje!

Predstavjal sem si ta »Café Luft« lepo, zračno kavarno, električno razsvetljeno, v vsakem kotu gibčnega natakarja s črnim frakom; si predstavljaj, kako bodo mi priskočili, da mi odvzame eden klobuk, drug dežnik, tretji površnik, kakor se že tujcu godi, ako pride na potu v kako dolgočasno kavarno; pa motil sem se, pred sabo zagledam črno, zakajeno streho na štirih stebrih, nobenega zida, nobene preproge, par iz desek zbitih miz, okrog umazane klopi, na katerih so sedeli Turki, vidno srečni pri svoji kavi, v kotu je čepel star Turek, ter pri majhnem ognjišču kahal kavo. Gostje se nam spoštljivo umaknejo, oveseljeni, da se ne sramujemo njih družbe. Zdaj začne stari Turek tudi za nas pripravljati kavo, za 10 kr. meni, bo za vse dovolj. V eno posodo dene par grudic sladkorja, primeša malo zmlete kave, jo polije z vročo vodo, prelije celo zmes v drugo posodo, in naša kava je že bila pripravljena.

Preden se pa ohladi, se še malo pomenimo, kakor stare »kafe sestre« pri svoji južini. Govoril je mož lepo bosenski, nam priznal, da ima premoženja kakih sto tisoč goldinarjev, katere sem mu iz srca privoščil, ako mora vsako noč do petih zjutraj čakati na svoje goste. Preden se poslovim, me še radovedno vpraša, ali nisem iz Češkega; namesto da bi mu bil dolgo razjasnjeval, od kod da sem, sem si mislil, imaš prav, če nisem jaz iz Češkega prišel, so pa moji pradedi. Tako sva se ločila, morda se nikoli več ne vidiva.

Smešnica. V neki družbi je bil razgovor o močnem vinu. Neki možiček z rudečim nosom, ki se ga je včasih rad precej nasrkal, reče: »Kaj, to vino, pravite da je močno? Sinoči, ko sem se ga nekoliko napil, je z menoj vred v cestni jarek padlo«.

Razne stvari.

Domače. (Obletnica škofovega posvečenja.) Dne 27. oktobra je minolo 8 let, kar so bili naš milostivi nadpastir Mihael v Solnogradu v škofa posvečeni. Zato so ta dan, zjutraj ob 8. uri peli v stolni cerkvi preč. gosp. stolni dekan L. Herg slovesno sv. mašo.

(Ptujskim proštom) so presvetli cesar z odlokom dne 12. oktobra imenovali preč. gosp. Jožefa Fleck-a, dekana v Jarenini. Častitamo! Na mnogaja leta!

(Novo šolo), ki je stala 12tisoč gld., pa je samo dvorazrednica, je včeraj zjutraj v Žitarovi vasi blagoslovil č. gosp. Filip Vihar, župnik pri Sv. Martinu pod Vurbergom.

(Vážno interpelacijo) so stavili v državnem zboru dne 19. oktobra č. g. Jož. Zičkar in tovariši do pravosodnega ministra zastran novoimenovanih sodnikov v okrožju graškega nadsodišča, ter zahtevali, naj minister nato gleda, da bodo sodniki s slovenskimi strankami v besedi in pismu občevali slovenski.

(Novi katekizem) se ne dobiva v tiskarni sv. Cirila, ampak samo po bukvarnah. Le v tej tiskarni tiskane knjige se smejo tukaj prodajati.

(V »Slovenskem listu«) je v št. 59. dne 23. okt. nekdo z Dunaja poročal, da je neki slovenski list v Mariboru pisal: Slovenci s svojimi zahtevami še lahko čakamo. To ni res, ampak dotični članek je prinesla nemški pisana »Südst. Post«. Torej le natanko!

(Toča koncem oktobra.) Dne 20. oktobra je popoldne toča hudo klestila pri Konjicah. Dobro, da je bila trgateg po vinogradih že večinoma dokončana.

(Na praznik posvečevanja vseh cerkev,) so kmetje: Kraut, Šlik in Mulec, doma iz župnije Sv. Marjete ob Pesnici, mimo farne cerkve Sv. Petra ravno, ko je bilo pozno sv. opravilo, vozili most hrastovske grajščine v Maribor. To je grdo pohujšanje, ki ga s tem očitno in najodločneje moramo grajati.

(Vojniškim nemčurjem) je tako greben zrastel, da so se drznili »frankfurterco« pri novi stavbi nemške šole razobesiti. Okrajni šolski svet celjski jim je pa ta greben pristrigel. V soboto so morali smreko z banderom vred odstraniti. Tako je prav!

(V Vojniku) so postavili novo župnijsko cerkev. V nedeljo, dne 7. novembra se bo v njej prvokrat maševalo v veliko veselje vseh župljanov.

(Potres) je bil v nedeljo, dne 24. oktobra, ob pol 10. uri zvečer na Vranskem; proti jutru pa se je čutil drugi, manjši sunljaj.

(Novo državno poslopje) za vse urade na Vranskem pride drugi teden pod streko; delo vodi veliki celjski Nemec Lindauer, ter bo stalo suhih 32.000 fl.

(Duhovniške spremembe.) Umrli je nagloma č. g. Matija Fideršek, župnik v Št. Florijanu v Doliču, v 60. letu svoje dobe. Pogreb bode jutri ob 10. uri. Naj v miru počiva! — Premeščeni so č. gg. kaplani: Janez Čemažar od Sv. Lenarta v Slov. gor. v Reichenburg, Anton Kovačič od Sv. Jurija ob Ščavnici k Mali Nedelji, Gašpar Zrnko iz Reichenburga k Sv. Lenartu v Slov. gor. in Alojz Vojsk kot provizor k Spodnji Sv. Kungoti.

Društvene. (Dijaški kuhinji) v Mariboru sta darovala č. g. Jernej Pernat, kaplan v Št. Ilju pod Turjakom, 5 gld. in č. g. Fr. Bratkovič, kaplan v Rogatecu, 2 gld. Bog plati!

(Kmetijska zadruga.) G. Ivan Kač je sestavil pravila »Kmetijske zadruge, vpisane zadruge z omenjenim poročtvom za Spodnji Štajar v Žalcu«. Osnovno zborovanje tega društva bode prihodnje nedeljo, dne 31. oktobra, popoldne ob 3. uri v Žalcu, v gostilnici g.

Hausenbichler-jeve. Vabljeni so vsi gg. kmetovalci in njih prijatelji!

(V Trbovljah) je podružnica sv. Cirila in Metoda imela v nedeljo občno zborovanje. Nato pa je poročal o sedanjem političnem položaju č. g. državni poslanec Jož. Žičkar.

(Za družbo duhovnikov) so meseca septembra in oktobra vplačali č. gg.: Pernat Jernej (ustan. dopl. letn. do 99), Žekar Martin in Gorišek Jan. (letn. do 1901) po 15 fl., Berglez Fr. 12 fl., Ozmeč Jož. (letn. do 98), Valenko Fr., Kosar Jakob (letn. do 98) in Mojžišek Anton po 11 fl., Karba Mat. 3 fl. (letn. do 98), Meško Martin in Hrastl Fr. (letn. do 99) po 2 fl. in Stoklas Mat. jun. 1 fl.

Iz drugih krajev. (Biserna maša s v. očeta.) Na novega leta dan 1898 bode 60 let, ko so sv. oče Leon XIII. darovali novo sv. mašo. Ta dan se bode slovesno praznoval po vsem katoliškem svetu.

(Občni avstrijski poljedelski shod) bode v nedeljo, dne 14. novembra na Dunaju. Obravnavalo se bode 1. o organizaciji kmečkega stanu, 2. o avstro-ogerski nagodbi, 3. o poljedelstvu in borzi in 4. o davkih in pristojbinah. O poslednji točki bode poročal naš državni poslanec vitez pl. Berks.

(Avstrijski shod Raiffeisnovih posojilnic) je bil te dni na Dunaju. Navzoč je bil tudi poljedelski minister, grof Ledebur. Slovenske posojilnice je zastopal g. državni poslanec Iv. Šusteršič.

(Pot okoli zemlje v 33 dneh.) Ko bode dovršena sibirski železnica, premeriti bomo mogli v 33 dneh okoli zemlje. Potovalo se bode po sledečih krajih: Iz New-Yorka v Bremen v 7 dneh, iz Bremena v Petrograd poldrugi dan, iz Petrograda v Vladivostok v 10 dneh, od Vladivostoka v San Francisco v 10 dneh, od San Francisco v New-York v 4 in pol dneva. Vsi potni stroški, hrana in vožnja, bodo znašali 1100 glđ.

(Poboji v Sjeničaku pred sodiščem.) Preiskave na licu mesta so dovršene, preiskovalni sodnik in državni pravdnik sta se povrnila v Zagreb. Dne

21. oktobra so prignali žandarji nadaljnih 120 obdolžencev v ječe zagrebškega sodišča; med prignanci je tudi 5 žensk. Zdaj je vseh prizadetih v zaporu 162, proti katerim se je uvela preiskava.

(Volkovi v Bosni.) V Krnjevi, okraj Petrovac, so se pojavili volkovi na paši Rade Obradovića in mu raztrgali štiri ovce. Ostanki raztrganih ovac so ležali v gozdu Razoje.

(Kje je več zločinov?) V Avstriji je 16 kaznilnic za moške hudodelnike, a 6 za ženske. Na vseh je bilo zaprtih pretečeno leto 14.102 moških ter 1811 ženskih oseb. Po narodnosti je bilo 6205 Nemcev, 7375 Slovanov in 522 drugih narodnosti. Pri Nemcih pride že sedaj na 1354 prebivalcev jeden zločinec, pri Italijanih in Rumunih na 1703, a pri Slovanih se zamore še le na 1998 ljudi jemati jeden hudodelnik.

(Priporočba.) Zavarovanje vseh vrst pri »Unio catholica«. Pošteni, delavni zastopniki na deželi se iščejo. Več pové radovoljno glavni zastop v Gradcu, Radetzkygasse šte. 1.

Spominjajte se pri raznih veselicah, godovanjih in drugih veselih družbah dijaške kuhinje v Mariboru!

Govorite in pišite povsod in vsikdar le slovenski in zahtevajte slovenske tiskovine, držite se tudi slovenskih šeg in slovenske noše!

Loterijske številke.

Trst 23. oktobra 1897:	57, 50, 9, 12, 47
Line „ „ „	42, 85, 17, 74, 27

Fulard-svila 60 kr.

do 3 glđ. 35 kr. meter — japonska, kitajska itd. v najnovejših obrazcih in barvah, kakor tudi črna, bela in barvana **Hennebergova svila** meter po 35 kr. do 14 glđ. 65 kr. — gladka, rižasta, kari-rana, pisana, damast itd. (blizu 240 razl. baž in 2000 razl. barv, obrazcev itd.) Poštne in carine prosto na dom. Vzorci obratno. Pošta v Švico se plača po dvoje.

Tovarne za svilo G. Henneberg (c. in kr. dvor. lif.) Zürich.

Dražba novega vina.

V sredo, dne 3. novembra se bo cerkv. vino na dražbi prodajalo in sicer ob 10. uri predpoldne v cerkveni kleti v Malem vrhu, ob 2. uri popoldne v cerkv. kleti v Gavcih. **Cerkv. predstojništvo pri Sv. Martinu na Paki**, dne 25. oktobra 1897.

Učenec, več nemškega in slovenskega jezika, se sprejme v prodajalnici z mešanim blagom. **M. P. Strigova**, (Stridau). 1-2

Med. doktor

Alojzij Praunseis,

okrožni in praktični zdravnik v Celji, Ringstrasse 9, uljudno naznanja, da sedaj tudi oskrbuje zobe in cela zobovja s kaučukom in v razne kovine. 2-4

Lepi harmoniji

je na prodajo pri Vinku Rojniku, organistu v Braslovčah pri Celju. 2-3

Dražba.

Dne 2. nov. ob 10. uri se bo po dražbi prodalo 10 polovnjakov cerkvenega mošta v Framu.

Cerkv. predstojništvo.

Rudolf Novak, remenar in sedlar

v Mariboru

v Tegethofovih ulicah št. 12. se uljudno priporoča slavnemu p. n. občinstvu, zlasti pa preč. duhovščini za izdelovanja najfinejših, kakor tudi priprostih **konjskih oprav** in sploh vsa remenarska in sedlarska dela. — Izvršuje tudi vsa v to stroko spadajoča

popravila

najhitreje in najceneje. 2-10

Dražba.

Na dušno, t. j. dne 2. listopada bo se v tukajšnji cerkveni kleti ob 10. uri predpoldne 24 hektolitrov pozno nabranega cerkvenega mošta po dražbi prodajalo.

Cerkveno predstojništvo pri Sv. Jakobu v Slov. goricah. 2-2

Žganjarija

R. Wieserja v Hoči pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah.

Zdravilski konjak za bolestanike in okrevance, kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 49

Ponujam

pod zanesljivo pošteno postrežbo popolnoma **friško** blago: kavo, kilo po glđ. 1'20, 1'30, 1'40 itd. rosine, cvebe, vamberle, rožice, orehe, lešnike, mandeljne, pinole, češple, fige, citrone in arancine, kakor tudi izvrstnega čaja, ruma, čokolade, olja in parno pšenično moko. **Milan Hočevlar, Celje, glavni trg.**

Posestvo s hišo

in gospodarstvenim poslopjem število 14 v Placerjih, občina Janeževci, župnija Sv. Urban pri Ptuj, na kateri je bila dosedaj obrtnja krme in prodaja duhana zraven okrajne ceste, obstoječe iz njiv, travnikov in pašnikov, skupaj okoli 4 oral, posebno z rodovitno zemljo in prijetno lego, — in

Posestvo s hišo in gospodarstvenim poslopjem št. 89 v Mestnem vrhu, 1/4 ure od Ptuja oddaljeno, obstoječe iz njiv, travnikov in pašnikov, dobra lega in rodovitna zemlja, skupaj 3 orale, se pod ugodnimi pogoji prodata. Kupci naj se oglasijo pri

Tereziji Gregorec, 3-3 posestnici v Mestnem vrhu hšt. 36.

Razglas.

Gledé na novo uvedeni rentni davek od hranilnih vlog naznanja podpisano ravnateljstvo, da Posojilnica v Mariboru obrestuje hranilne vloge kakor do sedaj tako tudi v bodoče brez ozira na oni davek, katerega pokrije sama z 4°/_o, oziroma z 4¹/₂^o/_o na leto.

Ravnateljstvo Posojilnice v Mariboru.

En harmonij

je na prodajo, še nov, le eno leto v rabi; cena 65 gld., dalje en glasovir Stutzflügel; cena 70 gld. Vse to prodam zavoljo majhnega prostora. Več pové gosp. Simon Saga, pošta Miss a. D. Štajarsko.

Za dober kup

se prodaja nekaj sodov (polovnjakov) v Mariboru, Gosposke ulice št. 38.

V svrhu varnosti občinstva pred ničvrednimi ponarejanji nosim od sedaj nadalje to le oblastveno registrirano varstveno znamko.

Jedino pravi Balsam (Tinctura balsamica) iz lekarne pri „angelju varhu“ in tovarne farmaceutičnih preparatov A. Thierry-ja v Pregradi pri Rogatec-Slatini. Preskušeni in potrjeni od zdravstvenih oblastev. Najstareje, najpristnejše, najreelnejše in najcenejše ljudsko domače zdravilo, ki uteši prsne in pljučne bolezni, želodčni krč itd. ter je uporabno notranje in zunanje. V znak pristnosti je zaprta vsaka steklenica s srebrno kapico, v katero je vtisnjena moja tvrdka Adolf Thierry, lekarna pri „angelju varhu“. Vsak balzam, ki ne nosi zgoraj stoječe zelene tiskane varstvene znamke, naj se odkloni kot čim ceneje tem nič vredneje ponaredbo. Pazi naj se toraj vedno natančno na zeleno varstveno znamko, kakor zgoraj! Ponarejalce in posnemovalce svojega jedinega pravega balzama, kakor tudi prekupce nič vrednih ponarejenih, občinstvo varajočih drugih balzamov, zasledujem najstrožje sodnijskim potom na podlagi zakona o varstvenih znamkah. Kjer se ne nahaja zaloga mojega balzama, naj se naroči direktno in naslovi: Na angelja varha lekarno A. Thierry-ja v Pregradi pri Rogatec-Slatini. 12 malih ali 6 dvojnih steklenic stane franko vsake avstro-ogerske poštne postaje 4 krone, v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 krone 60 vinarjev. Manj kot 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic se ne razpošilja. Razpošilja se samo proti predplačilu ali poštneemu povzetju.

Pazi naj se vedno natančno na zgorajšjo zeleno varstveno znamko, katero mora nositi v znak pristnosti vsaka steklenica. 16-30

Adolf Thierry, lekarnar
v Pregradi pri Rogatec-Slatini.

Slavnim šolskim vodstvom in krajnim šolskim svetom

priporoča

tiskarna sv. Cirila

Mariboru

o pričetku šolsk. leta vse potrebne šolske tiskovine

slovensko-nemške

kakor tudi
uradne ovitke

po najnižjih cenah

ter zagotavlja točno postrežbo

Važno za gg. katehete!

Zapisnik učencev in učenk za šolsko leto 1897/8, ki je jako priročen, se dobiva v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Pri naročbi naj se naznani število otrok. Zapisnik, okusno vezan, stane 40 do 60 kr.

V vsakem poštno oddajnem okraji, v vsaki občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot 19

zaupni mož in posredovalec

z dobrim in trajnim postranskim zaslužkom od nekega, mnogo let obstoječega, avstrijskega podjetja prve vrste. Pismene ponudbe pod „V. u. G.“, Gradec, poste restante.

Kdo pije

Kathreiner-

Kneippovo sladno kavo?

Vsak

kdor ljubi okusno kavo, hoče zdrav ostati in si kaj prihraniti.

Posestvo v Mestnem vrhu 1/2 ure od Ptuj a od-
dajeno, obsejete iz njiv, travnikov, pašnikov, host (gozdov) in 1/2 orala goric, vsega skupaj 62 oraj, se da takoj v celoti se zidano in z opeko pokrito hišo število 10 s potrebnimi gospodarskimi poslopji ali pa tudi v manjših oddelkih pod ugodnimi pogoji na več let v najem. Zemlja je posebno rodovitna in lega prijemna. Najemniki naj se oglašijo pri
Janezu Gregorc,
posestniku v Mestnem vrhu št. 36.

Pravi trpotčev sok je jedino oni, kateri se pripravljajo v lekarni k Zrinjskemu, H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20. Trpotčev sok nepresežno deluje pri vseh prehlajenjih dišnih organov, ter je najboljšo sredstvo za prsni katar, kašelj, prsobol, hripavost in vrnobol. Tudi zastarani kašelj se s tem zdravilom v najkrajšem času da odpraviti; bolniki dobijo tek za jelo, lahko spijo in na ta način hitro okrevajo. — Izmed mnogih zahval spominjam tukaj samo ono:

„Veledcenjeni gospod lekarnik!

Poslajte mi še tri steklenice Vašega izvrstno delajočega trpotčevega soka; potrebujem jih za svoje poznanke. Jaz sem od dveh steklenic od nesnosnega kašlja popolnoma ozdravel. Hvala vam. Priporočil bodem ta zdravilni sok vsem prsobolnim. Spoštovanjem — Rudolf Ausim. Na Dunaji, 20. marca 1897.“

Pazi naj setorej, da je na vsaki steklenici varstvena znamka t. j. slika bana Nikole Zrinjskega, kajti samo on je pravi trpotčev sok, kateri to varstveno znamko nosi. — Cena steklenici s točnim opisom je 75 kr. — Razpošilja se vsaki dan s pošto navsa mesta in sicer proti predplačilu (priračunavši 20 kr. za zametek) ali pa po poštne povzetju. — Ceniki raznovrstnih domačih preskušanih zdravil razpošiljajo se na zahtevo zastonj in poštne prosto. Lekarna k Zrinjskemu, H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20.